

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXXIII. Quamvis hærede ante testatorem decedente testamentum
fiat caducum, & substitutiones sequentes evanescant; illud tamen locum
non habet, quando in testamento apposita fuit clausula ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

contractus, & clausulæ Constituti in eo appositæ, vigore Statuti præsentis Civitatis, concedentis executionem paratam instrumentis publicis, & mandantis procedendum esse ad executionem sententiæ late in fauorem instrumenti, non obstantibus oppositionibus, appellacionibus, & inhibitionibus; & quod si tertius se opponat, etiam tanquam dominus, vel quasi; seu tanquam possessor, vel quasi, admittitur quidem oppositio & exceptio domini; sed si tertius ille succumbat, sententiæ mandatur executioni, non obstante quod de dominio cognitum fuerit: vt patet *lib. 2. Statut. rubr. 2. artic. 4.* Ergo concludendum est, nos versari in casu executionis instrumenti donationis continentis clausulam Constituti, & sic in terminis Statuti, & per consequens sententiam non obstante appellacione executioni demandandam esse.

suam sine detractioe alicuius Quartæ, aut aliæ quacumque, in casum mortis, vel secundarium nuptiarum, Francisco, & aliis libetis masculis, natis, aut nascituris, quibus sustinet vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum superuenientem, aut superuenientes ipsorum: & procedit ad alios gradus substitutionum.

Cumque dicta vxor & hæres prædecefferit marito, videtur quod substitutio fuerit facta caduca; ideo quæritur quid juris.

Verā resolutio est, quod regulariter quando hæres instituitur moritur ante testatorem, hæresis institutio remanet caduca, & eodem modo omnes substitutiones fideicommissariæ appositæ in testamento evanescent. Vnde cùm substitutio, per quam vxor fuit gravata, sit merè fideicommissariæ, & facta per verba merè obliqua, verum est iuxta regulam illam generalem, substitutionem factam de liberis testatoris, & omnes alias sequentes penitus expirasse: Gabriel. conf. 117. num. 29. vol. 1. Peregrin. de fideicomm. art. 15. num. 19. Alex. conf. 1. n. 7. vol. 1. & ita supponit Rot. dec. 332. num. 7. vers. & satis est ad istum effectum: & dec. 403. num. 12. vers. ubi refert quoda illa doctrina: part. 2. recentior.

Sed tamen aduertendum est, quod illa doctrina procedit quidem regulariter: Vt cum quando in testamento adest clausula codicillaris, prout in testamento de quo agitur, tunc sustinetur testamentum, & illi qui succedant ab intestato heredi gratati, censentur gratati de restituendo substitutis per fideicommissum vocatis in vim dictae clausulae: Gomef. lib. 1. *variar. resolut. cap. 5. n. 8. vers. tertio limita*, Bart. de *success. lib. 8. cap. ult. numero 12. vers. qua opinio*: Vincent. de Franch. *decis. 156. num. 1*. Seraph. *decis. 943. num. 2*. Menoch. *conf. 106. m. 395.*

Et per consequens hæreditas æqualiter relin-
quenda est omnibus masculis dicti testatoris, ab-
que detractiōe Trebellianicæ, quæ expressè repe-
ritur prohibita in dicto testamento.

Secunda inspectio versatur circa testamentum uxoris, quæ maritum hæredem instituit, cum onere restituendi tali, vel talibus ex liberis suis masculis, vel fœminis, prout ipsi placuerit, in totum vel in parte, cum substitutionibus sibi benevisis.

Vnde cum dictus maritus decesserit nulla facta electione, videtur dicendum quod testamentum vxoris debeat remanere sine effectu.

Nihilominus tamen contrarium concludendum est: quia cum superius conclusum fuerit, testamentum paternum subsistere, hoc sufficit ad hoc ut dicatur electionem & nominationem fecisse, ut communi consensu concludunt DD. quos citavi in his quaestionibus civilibus. cap. 50. num. 20. Super quo quid fuerit in Gallia iudicatum, refert Claud. des Henrys lib. 5. c. 3. q. 16.

Immo cum electio commissa fuerit marito, casu
quo ipse non elegerit, omnes liberi æqualiter ad-
mittendi essent, quia lex censetur nominare om-
nes eligibiles, illosque eligere: Cytiac. *controvers.*
548. n. 64. juncto num. 48. & dixi in *dictis questionib.*
civilib. cap. 5. n. 1. & 3. p. 1.

Tertia inspectio versatur circa declarationem dicti mariti per epistolam factam, per quam declarat se instituisse hæredem vniuersalem filium suum: ideo queritur, verum illa declaratio subsistat, maxime cum pretendatur, illum similem declarationem fecisse sæpius, & coram pluribus testibus.

Respondetur, verba illa enunciatiua non dif-
ponere

CAPUT CLXXIII.

Quamvis, hærede ante testatorem decedente, testamentum fiat caducum, & substitutiones sequentes evanescant, illud tamen locum non habet, quando in testamento apposta fuit clausula codicillaris, quæ sustinet substitutiones. Hæredis institutio non probatur per verba enunciativa incidenter prolata. Minor propter juramentum valide obligatur, sed si fuerit enormiter læsus, habet remedium restitutionis in integrum.

S V M M A R I V M.

- 1 Si gravatus promittatur testatori, institutio & substitutiones fideicommissaria subsequentes caducantur, & corrumpuntur.
- 2 Si in testamento ad se clausula codicillaria, illi substituitur, quamvis heres institutus prædecefferit.
- 3 Electioni satis factum dicitur per generalem heredis institutionem.
- 4 Nulla facta electione omnes eligibiles admittuntur ad successionem.
- 5 Verba enunciativa alienius dicentis se instituisse aliquid (nunc heredem, nihil probant.
- 6 Testamentum, in quo filij reducuntur ad aequalitatem, diffidilius revocatur.
- 7 In testamento inter liberos adest tacita clausula derogatoria.
- 8 Minor obligatur propter juramentum: si tamen sit enormiter, ante enormem læsionem, competit illi restitutio in integrum.
- 9 Læso non potest considerari in renunciatione quæ sit inuitu ingressus in Religionem, secus si fiat respectu sacerdotii.

Sequentes proponuntur difficultates super suc-
cessionem cuiusdam Iurum Doctoris, necnon
eiusdem, dum viueret, vxoris.

Prima consistit in eo, quod dictus testator con-
dido testamentum, & uxorem suam heredem vniuersalem
instituit, quandiu ipsa victura esset in mundo
sub nomine ipsius testatoris, & onerando tamen &
grauando ipsam de restituendo totam hereditatem
Sanlegerii quest. & resol. civil. T. II, P. II.

ponere, quia lex requirit expressam dispositionem: vt concludit Nicolaus à Genua in *tratt. de verb. enunciat. lib. 2. quest. 20. num. 4. & per totam*, præsertim quando verba enunciativa sunt incidenter, & propter aliud prolata; idque maximè, si præcederet testamentum cum debitis solemnitatibus conditum, & cum legitimo testium numero, quod erat fauorabilius omnibus liberis, & illos reducebat ad æqualitatem, † & propterea difficilius renouatur: vt dicunt DD. in *authent. hoc inter liberos, Cod. de testam. Simon de Præt. lib. 4. interpret. 3. dubit. 2. num. 5. Cane. lib. 3. cap. 20. n. 422.*

7 Præterea stante clausula derogatoria, quæ forsitan continetur in dicto testamento paterno, aut si expressa non fuerit, subintelligitur favore liberorum, posterior illa asserta dispositio non potest valere in præiudicium dictæ clausulæ derogatoriæ, cum nullam ipsius contineat derogationem: Mantic. de *consect. lib. 6. tit. 2. n. 25. juncto n. 31.*

Ultima inspectio versatur circa renunciationem factam per vnum ex testatoris liberis, omnium iurium paternorum & maternorum, mediante constitutione patrimonii Ecclesiastici per patrem eidem filio suo facta.

Concludendum est, dictam renunciationem non posse impugnari ex capite nullitatis, ratione minoris ætatis; quia propter iuramentum in illo contractu appositum, dictas renuncians fuit effectus de minore maior: *authent. sacramenta puberum, Cod. si adversus vendit.*

8 Sed tamen verissimum est, dictum minorem posse restitui in integrum, si doceat de læsione enormi, & multò magis si de enormissima, tum ex capite metus reuerentialis, qui sufficiens est ad rescissionem contractus, si cum eo concurrat enormissima læsio: *Farinac. in fragmentis, in verbo, Metus, n. 130. ubi plures allegat: † tum etiam,*

9 quia licet non possit allegari læsio in renunciatione facta intuitu ingressus in Religionem, tamen quando agitur de renunciantem propter ademptionem beneficii secularis, veluti Canoniciatus, aut similis, quæ non fuit facta contemplatione ingressus in Religionem, certum est locum esse rescissioni, si constet de læsione: vt probat Morotius *conf. 28. num. 11. & per totum.*

CAPUT CLXXIV.

Donatarius omnium bonorum, vel quotæ, tenetur duntaxat ad contribuendum pro rata ad solutionem debitorum, quæ tempore donationis jam concepta erant. Si verò sit donatarius quotæ cum suis oneribus, tenetur ad ratam acquisitionum per donatorem post donationem factarum. Verum si donator voluerit ipsum teneri ad debita actiua & passiva, tenetur ad omnia, si dictum fuerit de præsentibus & futuris. Donator post perfectam donationem potest suam intentionem dubiam declarare.

S V M M A R I V M.

1 Donatarius universitatis, vel quotæ, tenetur pro

rata ad solutionem debitorum existentium tempore donationis.

2 Donatarius quotæ cum suis omnibus, tenetur ad debita post donationem contracta, quando donator fecit acquisitiones æquivalentes.

3 Si in donatione dictum sit donatarium succedere debere in omnibus debitis, tam actiuis, quam passivis, præsentibus, & futuris, tenetur ad debita post donationem contracta.

4 In dubio, legatum nominum intelligitur de iis quæ restatori debentur.

5 Quid si in hereditate aderant debita tam actiua quam passiva? res est dubia: sed cessat dubium si testator id expresserit.

6 Donator potest sibi reservare facultatem disponendi de bonis donatis, etiam in donatione inter vivos.

7 Donator post perfectam donationem, licet illas revocare nequeat, tamen potest illam declarare.

8 Donando bona sua, in quibus erant commixta alia, quæ electioni erant supposita, censetur donatarium elegisse.

9 Quod procedit, siue donatio sit universalis, siue quotæ.

10 Debita etiam chirographaria debent solvi per donatarium quotæ, etiam futura, & post donationem contracta, si donatarius sit de illis oneratus in donatione.

Supponitur in facto, patrem filio suo contemplatione patrimonii domum suam, necnon etiam medietatem omnium & singulorum bonorum suorum mobilium, immobilium, iurium, & actionum, iurium dominicalium, & debitorum actiuorum, & passiuorum, præsentium, & futurorum quorumcumque, donasse inter vivos, vltima sibi durante vita reservato.

Ex qua donatione variae quaestiones decidende proponuntur.

Et primò quidem, vtrum filius donatarius teneatur ad solutionem debitorum omnium per patrem, etiam post donationem contractorum.

Secundò, vtrum stante dubio circa interpretationem dictæ donationis, licitum fuerit patri post duodecim annos interpretari, & declarare.

Tertiò, vtrum legatum 500. scutorum per patrem factum dicto eorum communi filio, censetur comprehensum in donatione universalis recepta illis per patrem facta, attento quod ipse pater erat hæres universalis suæ uxoris, gratatus de constituendo ejus hereditatem vni, vel pluribus eorum communibus liberis ad ejus electionem, & quod de tempore donationis factæ per patrem Franciscus, ejus vxor erat mortua, & aderant duo filii, quibus, seu cuilibet ipsorum eadem mater per aureos testamento legauerat.

Ad primam quaestionem respondetur, certum esse quod donatarius universalis, seu quotæ, teneatur ad debita tempore donationis contracta: ad notata in *l. aris alieni, Cod. de donat.* quia bona transligantur deducto ære alieno: *l. subsignatum, §. si quis, ff. de verb. signific. Corn. conf. 289. n. 4. vol. 4. Mant. de tacit. convent. lib. 13. tit. 25. n. 7.*

Certum etiam est, quod donatarius quotæ cum suis oneribus, tenetur ad debita postea contracta, quando donator fecit acquisitiones æquivalentes debitis postea contractis: *Maynard. lib. 2. cap. 1. de facit doctrina Bartoli in l. si filius, num. 2. ff. ad Test. jianum, & Gratian. discept. 247. n. 57. Corn. conf. 200. num. 4.*